

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	21830 Географія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21830
Назва ОП	Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Льїна Ольга Вікторівна, Гнатюк Світлана Сергіївна, Яроменко Оксана Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.02.2023 р. – 22.02.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/15lBhwRWXY8jMwBrFffT2dDDl7RHBBccY/view
Програма візиту експертної групи	https://meridian.kpnu.edu.ua/2023/02/17/vidkryta-zustrich-z-ekspertamy-osvitnoi-prohramy-heohrafiia/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Географія» першого (бакалаврського) рівня сформована на «традиціях» освітньо-наукового осередку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Особливістю даної ОП є підготовка географа-практика, що здатен вирішувати прикладні завдання та самостійно здійснювати географічні дослідження. ОП «Географія» дозволяє забезпечити підготовку якісного фахівця-географа у якого сформовані необхідні компетентності, вміння й навички у напрямку природничої та суспільної географії та затребуваного на ринку праці. Зміст освітньої програми «Географія» бакалаврського рівня та освітні компоненти в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, узгоджених з думкою стейкхолдерів. Достатня кількість освітніх компонентів у ОП та відповідно достатня кількість годин відведених саме на практичні та лабораторні заняття, різновиди практик та високе їх забезпечення сприяють підсиленню знань та виробленню практичних навичок у підготовці географів. Відбувається формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії. Матеріально-технічна забезпеченість є достатньою. Освітнє середовище та матеріальні ресурси сприяють забезпеченню програмних результатів за ОП «Географія», що підтверджено достатньою кількістю навчальних приміщень, забезпеченістю комп'ютерними класами, наявністю бібліотечного фонду та електронним доступом до них. Прослідковується загальна відповідність критеріям. Освітня програма «Географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти містить недоліки, що підлягають виправленню. Проведення освітньої діяльності за освітньою програмою є доцільним. Перспективні орієнтири варто визначати актуалізацією нових освітніх компонентів, виходячи з потреб регіону у рамках ОП «Географія» першого (бакалаврського) рівня у галузі знань 10 «Природничі науки».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1.Зміст ОП «Географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є зрозумілим та відповідає предметній області спеціальності, що засвідчують освітні компоненти та програмні результати навчання. 2.Правила прийому на навчання є зрозумілими, чіткими. Зручним для абітурієнта є розміщення інформації на сайті природничо-економічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у підрозділі «Вступнику». 3.Навчання відповідає вимогам студентоцентричного підходу. 4.Методи навчання та викладання на ОП у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, у цілому, відповідають принципам академічної свободи, дозволяють досягти програмних результатів навчання та загальних та фахових компетентностей. 5.К-ПНУ імені Івана Огієнка має зрозумілу політику щодо академічної доброчесності, що регламентується відповідними документами. 6.Зміст ОП та університетське середовище ЗВО дозволяють розвивати «soft skills» здобувачів освіти. 7.Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН навчання на достатньому у рівні. 8.Конкурсний відбір науково-педагогічних працівників у ЗВО здійснюється згідно прозорої публічної процедури, функціонує система морального та матеріального заохочення НПП. 9.Роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу. 10.Студентське самоврядування приймає активну участь в організації навчально-виховного процесу. 11.Рівень матеріально-технічного забезпечення є достатнім. Здійснюється освітньо-наукова діяльність та забезпечення різних видів практик, інформаційна діяльність, в тому числі, й в дистанційному форматі. Достатнім є забезпеченість аудиторним фондом та лабораторіями, наявний великий обсяг бібліотечних фондів та електронний доступ до них. 12.Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються нормативно-правовими документами, розроблених та впроваджених закладом вищої освіти. 13.Внутрішня нормативно-правова база ЗВО в повному обсязі врегулює механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів та питань дотримання академічної доброчесності. 14.На офіційній веб-сторінці ЗВО оприлюднено достатній перелік документів, що регламентують діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Дуальна форма навчання при підготовці здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня вищої освіти за ОП «Географія» не здійснюється. Випадків застосування неформальної освіти на даній освітній програмі не було. Перелік джерел наведених в силабусах є застарілим та вимагає оновлення. Практика прийняття участі здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною освітньою програмою у програмах академічної мобільності відсутня. Рекомендації: уніфікувати форму силабусу та оновити перелік використаних джерел у силабусах, вказуючи власні наукової публікації відповідно до тематики освітнього компоненту. З метою забезпечення якісного освітнього процесу рекомендуємо здійснювати опитування щодо фактичного навантаження здобувача вищої освіти. Посилити профорієнтаційну діяльність серед випускників ЗЗСО, активізувати роботу щодо участі здобувачів в програмах академічної мобільності, популяризації обмінів між ЗВО України через укладення двосторонніх договорів. Популяризувати в межах ОП неформальної освіти. Здійснювати постійне оновлення методичного забезпечення та змісту освітніх компонентів освітньої програми на основі сучасних практик у галузі географії; активізувати здобувачів до участі у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності. Науково-педагогічним працівникам слід підвищити публікаційну активність відповідно профілю окремих дисциплін, а також у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Scince. До проведення занять зі здобувачами ОП слід активніше залучати професіоналів-практиків. Посилити співпрацю з випускниками шляхом залучення їх до періодичних опитувань та різного виду комунікацій. Під час оновлення ОП та коригування цілей та результатів навчання аналізувати зміни

ринку праці, враховуючи зміни у запиті роботодавців, їх очікування щодо компетенцій які має мати випускник ОП. Здійснювати моніторинг працевлаштування випускників університету. Рекомендуємо оприлюднювати на офіційному веб-сайті ЗВО зведені аналітичні результати проведених анкетувань здобувачів освіти за ОП. Посилити у ЗВО заходи з національно-патріотичного виховання здобувачів відповідно до викликів сьогодення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми «Географія» (далі ОП «Географія») передбачають формування у випускників здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі географії та вирішувати практичні проблеми, відповідають місії та стратегії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (далі К-ПНУ). Освітня програма відповідає Стратегічному плану розвитку Університету (<https://drive.google.com/file/d/1PjLhkIbdl04L9TOAU2hadvu47cPDASV-/view>), а саме через залучення основних напрямків роботи, реалізації освітньої діяльності, моніторингу освітнього процесу, посилення практичної підготовки здобувачів та ін.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У розробці ОП «Географія» за 2018-2021 рр. брали участь члени проектної групи, зокрема представники кафедри, що задіяні у її реалізації. До перегляду ОП «Географія» 2021 р., залучено здобувача – Я. Наумука. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами, підтверджено їх періодичне залучення до перегляду ОП через можливість проходження опитувань. В результаті обговорень були систематизовані побажання здобувачів освіти та враховані при обґрунтуванні переліку вибіркових дисциплін (протокол кафедри №11 від 28.10.2022 р.). До вибіркових ОП 2021 р. введено ОК «Дистанційні методи дослідження» та «Палеогеографія». Під час спілкування з випускниками природничо-економічного факультету з'ясовано, що комунікація з ними відбувається через окремих викладачів, тому ЕГ радить підвищити комунікативну активність з випускниками, шляхом розробки та залучення їх до періодичних опитувань. Співпраця з роботодавцями націлена на співробітництво в рамках підписаних договорів, питань коригування змісту навчальних дисциплін з урахуванням вимог освітньої сфери тощо. Під час зустрічі з ЕК від роботодавців прозвучала пропозиція щодо введення освітнього компоненту з вивчення природно-заповідного фонду регіону до ОП Географія, з метою подальшого працевлаштування у НПП. Отримано позитивні рецензії на ОП від проф. Л. Царика (ТНПУ імені В. Гнатюка) та М. Дребета (НПП «Подільські Товтри»). На запит про надання протоколів щодо перегляду ОП, ЕГ було надано протоколи засідання кафедри географії та методики її викладання. Інформація, що подана у протоколах не відображає інформацію про стейкхолдерів, що надали пропозиції, тому ЕГ рекомендує додати це окремим пунктом під час наступних переглядів ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП «Географія» та програмні результати навчання визначаються з урахуванням регіональних потреб, зокрема зорієнтованих на вирішення конкретних географічних завдань регіону (області, ТГ, міста) та суб'єктів підприємницької діяльності. В даній ОП регіональний контекст забезпечується, передусім, завдяки дисциплінам туристичного спрямування (ОК «Геотуризм»), окремими тематиками інших ОК. Викладачі кафедри залучаються до реалізації проектів, результати яких використовуються під час оновлення ОП та окремих ОК забезпечуючи врахування галузевого та регіонального контексту. Галузевий контекст визначається широким спектром, фізико-географічних та суспільно-географічних освітніх компонентів: «Ґрунтознавство та географія ґрунтів», «Географія материків і океанів», «Регіональна економічна і соціальна географія» тощо. Також регіональний та галузевий контекст прослідковується у дослідженнях під час практик та у тематиках досліджень курсових та кваліфікаційних робіт. Щодо аналогічних вітчизняних освітніх програм враховувався досвід ЛНУ ім. І. Франка, КНУ ім. Т. Шевченка, ОНУ та інших ЗВО, що підтверджено під час зустрічей, серед іноземних закладів аналізувалися програми University

of Toronto та Uniwersytet Warszawski. Разом з тим, на думку ЕГ під час оновлень ОП не повною мірою враховуються зміни на ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Географія» першого рівня у КПНУ було приведено у відповідність до Стандарту, що відображається у ОП на 2021-2022 рр. Стандарт ВО за спеціальністю «106 Географія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджено наказом МОН України № 805 від 16.06.2020 р Аналіз ОП «Географія» та її освітніх компонентів свідчить про врахування затвердженого стандарту вищої освіти спеціальності 106 «Географія». ОП містить всі передбачені стандартом компетентності та результати навчання. Для врахування фокусу ОП закладом освіти додано ПРН12 «Знаходити нові формати реалізації фахових компетентностей, відповідно до потреб конкретного регіону чи роботодавця» Згідно протоколу №3 кафедри (від 22.03.2021 р.) у відповідностей до вимог стандарту до ОП ... «додалась кваліфікаційна робота, оптимізовано компетентності і результати навчання, переглянуто перелік ОК на предмет відповідності до них. Уведено курсову роботу з регіональної економічної і соціальної географії / геофізики та геохімії ландшафту». На запит експертної групи надані тематики кваліфікаційних та курсових робіт. Випускники ОП 2018 р., мали право вибору у написанні кваліфікаційної роботи чи здачі атестаційного екзамену. У зв'язку з викликами сьогодення (COVID-2019, воєнний стан) здобувачі обрали здачу атестаційного іспиту. ЕГ, вважає, що ОП «Географія» дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти, а ОК, що включені до ОП, забезпечують отримання здобувачами освіти компетентностей, передбачених стандартом.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма «Географія» має чітко сформульовані, зрозумілі цілі, що відповідають місії та Стратегії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Під час зустрічей експертна група переконалася, що до розробки та оновлення ОП, визначення результатів навчання та цілей програми залучені основні стейкхолдери. Тісний зв'язок з роботодавцями забезпечують врахування тенденцій розвитку спеціальності, а також регіонального аспекту. Зміст ОП «Географія» дозволяє досягти результатів навчання передбачених Стандартом вищої освіти за спеціальністю «Географія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У протоколах кафедри географії і методики її викладання відсутня інформація про осіб, які долучалися до перегляду ОП «Географія». Рекомендуємо: задля оприлюднення інформації щодо перегляду та оновлення ОП «Географія» в протоколах додати пункт про осіб та їх статус, що вносили пропозиції (зміни) в освітній програмі. Посилити співпрацю з випускниками шляхом залучення їх до періодичних опитувань та різного виду комунікацій. Під час оновлення освітньої програми та корегування цілей та результатів навчання аналізувати зміни ринку праці, враховуючи зміни у запиті роботодавців, їх очікування щодо компетентностей, які має набути випускник ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП відповідає всім підкритеріям Критерію 1. Цілі ОП є зрозумілими та відповідають місії та Стратегії К-ПНУ імені Івана Огієнка, до розробки та оновлення ОП залучаються основні внутрішні та зовнішні стейкхолдери, ОП відповідає затвердженому Стандарту вищої освіти та дозволяє досягти результатів навчання передбачених в ньому. Зазначені недоліки не є суттєвими, що відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП «Географія» (затверджена 25.03.2021 р., зі змінами від 01.06.2022 р. (Наказ №68 ОД)) налічує в обсязі 240 кредитів ECTS, у відповідності до навчального навантаження та до освітньо-професійних програм на здобуття першого (бакалаврського) рівня. (<https://kpn.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-bakalavr/>). У розподілі навчального навантаження на обов'язкові компоненти припадає 180 та 60 кредитів (ECTS) на дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти, що складає 25%. Кваліфікаційна робота - 6, публічний захист кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен - 3 кредити (ECTS). Експертна група констатує дотримання вимог розділу 3, ст. 5, п. 3 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти спеціальності «106 Географія» щодо навчального навантаження для першого рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Географія» ставить за мету сформувати просторове мислення та практичні навички розв'язання складних завдань в сфері географії на основі системного підходу до вивчення і розуміння інтегративної системи «Природа-суспільство». Зміст та структура ОП «Географія» мають чітку структуру. Освітні компоненти ОП структуровані та розподілені за роками / семестрами. Структурно-логічна схема наведена в ОП та підтверджена навчальним планом є чіткою і зрозумілою. Загальний обсяг навантаження за ОП складає 7200 годин, з яких 5400 год. (75% об'єму ОП) – обов'язкові ОК та 1800 год. (25% об'єму ОП) – вибіркові. В ОП 2018 р. запропоновано 32 освітніх компонентів (ОК) (у т.ч. 7 ОК – дисципліни загальної підготовки; 27 ОК – цикл професійної підготовки; запропоновано по 2 (два) блоки на вибір (по 3 і 10 ОК відповідно) та 2 вибіркових компоненти; ОП 2019 р.: 26 ОК, ОК «Кваліфікаційна робота» є обов'язковою. Вибіркові освітні компоненти мають дещо іншу структуру складаючи 29% від загальної к-сті годин. Пропоновані блоки до вибору, блок 1 (3 ОК), блок 2 (5 ОК) та 6 дисциплін здобувач обирає з пропонуваного переліку. В 2020 та 2021 рр. простежуємо удосконалення структури ОП «Географія»: запропоновано обов'язкові освітні компоненти (37 ОК – ОП 2021 р.), серед яких дисципліни загальної й професійної підготовки та дисципліни вільного вибору студента (13 ОК – ОП 2020 р.; 15 ОК – ОП 2021 р. (<https://kpn.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-bakalavr/>)). Проте, експертна група зазначає, про відсутність серед обов'язкових компонентів загальної підготовки Психології як основоположного компонента для вищої освіти враховуючи виклики сьогодення. Освітні компоненти запропоновані в ОП передбачають досягнення визначених стандартом ЗК, СК, запропонованих цілей та ПРН. До прикладу, в ОП «Географія» 2021 р. ОК9 «Загальне землезнавство» передбачає формування СК3, СК5, СК6, СК11; ОК 17 «Географія України» ЗК11, СК14. Проте ОК 16 «Регіональна економічна і соціальна географія» (10 кредитів ECTS) лише СК14, що ставить під сумнів доцільність реалізації даного ОК. На думку ЕГ, у відповідності до визначених стандартом ЗК і СК для ОК16 є ширшими. Запропоновані ОК забезпечують реалізацію ПРН: ОК19 «Геофізика та геохімія ландшафтів» забезпечує ПРН8; ОК21 «Геоєкологія» ПРН10. У ОП 2021 р. робочою групою запропоновано ПРН12 відповідно до потреб регіону чи роботодавця. ЕГ мала можливість ознайомитися лише з силабусами ОК, не в усіх зазначено ПРН передбачені ОК. Перелік джерел наведений в силабусах є застарілим та вимагає оновлення. Запропоновані види практик за період навчання забезпечують фахові компетентності та формують практичні навички у здобувача. Перегляд ОП та відповідні зміни внесені до ОП та навчальних планів, щодо кредитів та логічного розташування ОК за семестрами, а також вибірковості, засвідчують про позитивну динаміку в удосконаленні структури ОП, освітні компоненти у сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН (протокол №3 кафедри від 22.03.21 р.).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Географія» відповідає предметній області спеціальності 106 «Географія». ОП орієнтована на формування просторового мислення та практичних навичок розв'язання прикладних завдань у географічній сфері на основі системного підходу до вивчення і розуміння інтегративної системи «Природа-суспільство». Навчальний план передбачає освітні компоненти професійної підготовки серед яких: «Геологія з основами геохімії», «Загальне землезнавство», «Грунтознавство та географія ґрунтів», «Суспільна географія», «Біогеографія», «Географія України», «Метеорологія та кліматологія». «Географія материків і океанів», «Геофізика та геохімія ландшафту» та ін. Освітні компоненти ОП спрямовані на освоєння загальних і фахових компетентностей для оволодіння професійною діяльністю, логічно структуровані. В процесі робочих зустрічей експертної групи (ЕГ) з гарантом ОП й НПП та Протоколу №12 кафедри географії та методики її викладання (від 27.12.2022 р.) навчальні дисципліни виконанні на високому рівні, зміст та наповненість освітніх компонентів відповідає предметній області визначеної для неї спеціальностей та загальним цілям навчання. Проте, ЕГ не мала можливості переконатися в наповненості ОК, оскільки надані логін і пароль до середовища MOODLE виявилися не дієвими, не виключено, що з технічних причин.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ОП «Географія» пріоритети вибірковості для здобувачів вищої освіти здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу від 26.02.2020 р. (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBB0VvL2bTcaLtRbcQA86/view>) та Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (від 29.04.2021) забезпечуючи можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через вибір навчальних дисциплін вільного вибору. До прикладу, в ОП «Географія» 2020 та 2021 рр. запропоновано обов'язкові освітні компоненти (37 ОК – ОП 2021 р.), серед яких дисципліни загальної й професійної підготовки та дисципліни вільного вибору студента (13 ОК – ОП 2020 р.; 15 ОК – ОП 2021 р.). Вибіркові освітні компоненти складають 25% загального навантаження, за рахунок зменшення кредитів ECTS в ОП 2021 р., протягом навчального року здобувачі обирають 5 ОК (4 кредити ECTS), починаючи з 3 семестру (<https://kpnpu.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-bakalavr> Каталог навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на 2022-2023 н.р. <https://geo.kpnpu.edu.ua/predmety/dystsyplyny-vilnoho-vyboru-studenta/> Процедура вибору є наступною: 1) у 3,5,7 семестрах здобувачі вищої освіти обирають по дві дисципліни з циклу вибіркових ОК; 2) у 4,6,8 семестрах по три вибіркових компоненти. У процесі спілкування зі здобувачами вищої освіти експертна група переконалася у дієвості процедури вибору навчальних дисциплін. ЕГ надано приклади заяв здобувачів даної ОП вибору вибіркових компонентів після їх презентації викладачами. Здобувачі ВО мають можливість самостійно вибрати теми кваліфікаційної та курсової робіт, що підтверджено у процесі зустрічей з ЕГ. Здобувачі вільні у виборі баз практик відповідно до вподобань та можливостей, що надзвичайно важливо в умовах воєнного стану в Україні. Таким чином, ЗВО забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача ВО у виборі навчальних дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Географія» та НП 2021 р. передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Набути компетентності необхідні для подальшої професійної підготовки, здобувачі мають можливість виконуючи практичні, семінарські та лабораторні заняття. У даній ОП достатня кількість освітніх компонентів конструктивного спрямування та відповідно достатня кількість годин відведених саме на практичні та лабораторні заняття (до прикладу: у НП 2021 р. на ОК Вступ до спеціальності передбачено 32 год практичних занять; ОК Біогеографія – 32 год, ОК Математичні методи в географії – 30 год.). Передбачено п'ять видів практик обсягом 24 кредити ECTS (ОП 2021 р.), які сприяють підсиленню знань та виробленню практичних навичок у підготовці фахівців з географії: навчально-польова практика з землезнавства, навчально-польова практика з топографії та картографії, навчальна комплексна фізико-та економіко-географічна практика, виробнича практика на базі фахової наукової установи, виробнича практика на базі підприємства. Організація та забезпечення практик здійснюється відповідно до затверджених програм практик та договорів з роботодавцями про проходження практики <https://geo.kpnpu.edu.ua/prohramy-praktyk/> <https://geo.kpnpu.edu.ua/praktyka/dohovory-na-provedennia-praktyky-studentiv/>. Тісною є співпраця в контексті проходження практики здобувачами у НПП «Подільські Товтри». Водночас експертна група вбачає можливості для розширення підписання угод з різними установами (підприємствами) для ОП «Географія».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП «Географія» передбачає формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти. Успішно соціалізуватися, зокрема працювати в командній роботі та вміння комплексно вирішувати проблеми, розвиток лідерських якостей, вчитися долати або уникати конфліктів (ОК 23 Геотуризм, ОК 24 Географічний менеджмент адміністративних таксонів, ОК 26 Географія та технології організації сільського господарства). Майбутньому професійному фахівцю-географу допоможуть різновиди практик, що передбачені за даною ОП та написання трьох курсових робіт, передбачених за даною ОП. Вдосконалення та завершення формування соціальних навичок відбуваються при підготовці кваліфікаційних робіт. Розвитку «soft skills» забезпечує участь здобувачів у роботі наукових гуртків, конференцій, семінарів, екскурсій, тренінгів, організація екскурсійно-туристичних подорожей та ін. ЕГ мала можливість переконатись, що зміст ОП та університетське середовище ЗВО дозволяють розвивати «soft skills» здобувачів освіти».

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Положення про організацію освітнього процесу Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка визначає навантаження здобувачів вищої освіти. <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view> Обсяг навчальних аудиторних занять становить 2456 год (НП 2021 р.) (1856 за обов'язковими ОК та 600 за вибірковими ОК). На практичну підготовку відведено 720 год. Значний обсяг становить самостійна робота 4744 год. (3544 год. з обов'язкових ОК і 1200 год. із вибіркових). Розподіл часу між аудиторними заняттями та самостійною роботою здійснюється з урахуванням норм Положення про організацію освітнього процесу в К.-ПНУ. Кредитний обсяг дисциплін визначається за колегіальною експертною оцінкою укладачів ОП і перевіряється навчально-методичним відділом, Вченою радою факультету, зовнішніми рецензентами, моніториться навчальним відділом. Щотижневе аудиторне навантаження здобувачів ВО не перевищує 30 годин. Обсяг кредитів та облік годин навчального навантаження за ОП «Географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дотримано. Серед здобувачів вищої освіти, що навчаються на даній ОП не проводиться опитування щодо їх фактичного навантаження.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання при підготовці здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня вищої освіти за ОП «Географія» не здійснюється. Під час зустрічі з адміністрацією закладу експертна група переконалася, що запровадження дуальної освіти перебуває на стадії активного обговорення та є одним із завдань, передбачених у Стратегії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2020-2030 рр. <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОП «Географія» першого (бакалаврського) рівня відповідає предметній області спеціальності. Структурно-логічна схема ОП чітка і зрозуміла. В освітній програмі достатня кількість освітніх компонентів прикладного характеру та відповідно достатня кількість годин відведених саме на практичні та лабораторні заняття. Різновиди практик за ОП «Географія» сприяють підсиленню знань та виробленню практичних навичок у підготовці фахівців-географів. Створено загальноуніверситетський перелік вибіркових дисциплін та надана можливість здобувачам освіти обирати освітні компоненти. Зміст ОП та університетське освітнє середовище дозволяють розвивати «soft skills» здобувачів освіти. Зміст освітньої програми «Географія» бакалаврського рівня та освітні компоненти в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, узгоджених з думкою стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ детально ознайомилася з силабусами освітніх компонентів, і зазначає, що вони є різні за формою та змістом, не в усіх силабусах зазначено програмні результати навчання, передбачені ОК (наприклад, ОК «Метеорологія та кліматологія», ОК «Географія світового господарства», ОК «Географія материків та океанів»). Перелік джерел наведених в силабусах є застарілим та потребує оновлення (наприклад, ОК «Математичні методи в географії», ОК «Геоєкологія», ОК «Метеорологія та кліматологія»). Рекомендації: у силабусах освітніх компонентів оновити зміст та перелік рекомендованої літератури, рекомендувати власні наукові праці у відповідності до тематики освітніх компонентів. Розширити бази виробничих практик.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

В ОП «Географія» наявні слабкі сторони проведення освітньої діяльності за підкритерієм 1.2. Проте, освітні компоненти дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання й забезпечити

кваліфікованого фахівця-географа. Враховуючи розуміння гарантом та групою забезпечення ОП, а також холистичний підхід, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП «Географія» критерію 2 в цілому.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Під час роботи ЕГ підтверджено, що правила прийому до Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка оприлюднені на офіційному сайт ЗВО <http://vstup.kpnu.edu.ua/pravyyla-pryjomu/>. Дані правила розроблені відповідно до чинного законодавства України, є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому відповідають загальним вимогам, які визначені законодавством та згідно Положення про приймальну комісію Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/1CPOw8tobEoeVLYQjwrECJZu1wp2dfT3U/view> У цілому, Правила прийому на навчання враховують особливості ОП «Географія» за першим рівнем вищої освіти. Здобувачів зараховують на основі мотиваційного листа, сертифікатів ЗНО з таких предметів: Українська мова – 0,3; Математика – 0,35; Історія України – 0,35. До конкурсного балу зараховують додаткові бали, які потенційний абітурієнт мав можливість отримати за участь в олімпіаді Положення про олімпіади (https://drive.google.com/file/d/1OsaEy5_swCo2Hn3erpx9axwcSoR3aIo-/view).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Академічна мобільність регулюється розробленими та затвердженими нормативними документами, які оприлюднені на сайті університету. Зокрема, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNVrDha8KI/view>; Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав https://drive.google.com/file/d/1nwsedr5bK6Fx_jgkM52MoPhiRDzH8iiH/view. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами за даною ОП у процесі спілкування вони висловили обізнаність щодо академічної мобільності, однак приклади такої практики за даною ОП відсутні.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Алгоритм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, прописаний у Порядку визнання у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJromO9FjUJumB4T/view>. ЕГ за даною ОП практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому університету 2022 року є чіткими та прозорими і оприлюднені на офіційному сайті ЗВО (<https://drive.google.com/file/d/1CPOw8tobEoeVLYQjwrECJZu1wp2dfT3U/view>). Університетом розроблено та впроваджено в дію Положення, які регулюють порядок реалізації учасниками освітнього процесу права на академічну мобільність, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Всі зазначені документи розміщені у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Здобувачі першого року навчання за ОП «Географія» у 2022 році відсутні. Рекомендації ЗВО: посилити профорієнтаційну діяльність серед випускників ЗОШ, започаткувати практику щодо участі здобувачів у програмах академічної мобільності між ЗВО України та зарубіжних країн через укладання двосторонніх угод. Популяризація в межах ОП неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня діяльність загалом та за даною ОП зокрема, відповідають вимогам за Критерієм 3. Правила прийому є зрозумілими, своєчасно оприлюдненими на офіційному вебсайті ЗВО. Алгоритм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та у неформальній освіті, є зрозумілим та доступним для всіх учасників освітнього процесу. В цілому, наявні недоліки не є суттєвими, підлягають виправленню та не впливають на якість підготовки на даній ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи викладання і навчання у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка за даною ОП регламентуються Положення про організацію освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>. Аналіз ОП «Географія», силабусів ОК показав, що форми та методи, що застосовуються при організації навчального процесу повною мірою дозволяють досягнути програмних результатів та оволодіти загальними та спеціальними компетентностями, зазначеними в ОП. Вільний вибір методів та засобів навчання науково-педагогічними працівниками, які забезпечують якість викладання, відображений у матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання. Під час zoom-зустрічі із здобувачами було з'ясовано, що вони вільні у виборі тем випускних кваліфікаційних робіт, курсових робіт, баз практик, мають можливість використовувати інформаційне середовище. При цьому, реалізується студентоцентрований підхід. Розширення можливостей участі здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій та запровадження системи контролю якості освітнього процесу забезпечується Стратегією розвитку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2020-2030 роки <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjybwlgd8JdCm2XuTVgPcksKbC4/view>, Положенням про організацію освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>. Під час навчання використовується навчально-інформаційна платформа MOODLE. Її під час спілкування зі здобувачами з'ясовано, що у ЗВО відбуваються опитування щодо якості освітньої діяльності згідно Положення про організацію опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/1TocmhVusB7t4jeUVf18OKAO-eCFlugfg/view>. Система опитування якості освітнього процесу – анкета «Викладач очима студентів» <https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/ankety/>.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання міститься у силабусах ОК, які є на сайті факультету. На початку навчального року на першому занятті викладачі знайомлять здобувачів із цілями, змістом, очікуваними результатами і критеріями оцінювання. У результаті бесіди зі здобувачами вищої освіти підтверджено дані щодо своєчасності, відкритості та доступності усієї необхідної інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. Графік і порядок освітнього процесу оприлюднений <https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/>. Індивідуальне спілкування викладачів із здобувачами вищої освіти можливе у формі консультування безпосередньо на кафедрі або через платформу MOODLE.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У результаті експертизи ЕГ встановила, що ЗВО забезпечує достатній рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП Географія. Викладачі і здобувачі ОП можуть вільно обирати напрямом наукових досліджень та реалізовувати свої наукові інтереси. Тематика науково-дослідної роботи кафедри висвітлена на сторінці кафедри <https://geo.kpnu.edu.ua/nauk-robota/naukovo-doslidna-robota-kafedry/> Під час zoom-зустрічі ЕГ було продемонстровано спеціалізовані лабораторії: прикладної географії та геотуризму; картографії та ГС-технологій. Дослідницький компонент присутній під час проведення виробничої практики, яка здійснюється у НПП «Подільські Товтри», що підтверджено Дребетом М. В., завідувачем науково-дослідного відділу НПП «Подільські Товтри». На кафедрі функціонує науковий гурток «Тумалт» керівники: кандидат географічних наук, ст. викладач Лісовський А.С., кандидат географічних наук ст. викладач Придеткевич С.С., асистент Матвійчук Б.В. та проблемні групи «ГС-технології в географії» керівник кандидат географічних наук, ст. викладач Гарбар В.В., «Проблеми палеографії Поділля» керівники : кандидат географічних наук, доц. Касяник І.П., кандидат географічних наук Чернюк Г.В., асистент Матуз О.В. <https://geo.kpnu.edu.ua/hur-i-problem-hrup/> Під час zoom-зустрічей з НПП і здобувачами освіти ЕГ встановлено, що науково-педагогічні працівники, а також здобувачі Ярослав Наумук та Юрій Галінт приймали участь у проєкті «Terra Podolica». Колектив кафедри налагоджує співпрацю з парком Пенн Діксі (США) <https://penndixie.org/>. ЕГ зазначає зацікавленість здобувачів вищої освіти до наукових досліджень, наявність наукових публікацій <https://geo.kpnu.edu.ua/nauk-vydan/rezultaty-naukovo-praktychnoi-spiivpratsi-kafedry-heohrafi-ta-metodyky-ii-vykladannia/>. За наукову діяльність здобувачі отримують додаткові бали до рейтингового оцінювання.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час вивчення матеріалів самоаналізу та zoom-зустрічей з НПП ЕГ встановлено, що механізм оновлення змісту освіти визначається Положенням про організацію освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>. Аналіз документації кафедри, зокрема протоколів засідань кафедри географії та методики її викладання (протокол №12 від 12.12.2020 р., протокол №2 від 17.02.2020 р., протокол №8 від 26.06.2020 р., протокол №11 від 28.10.2020 р., протокол №1 від 18.01.2021 р., протокол №2 від 18.02.2021 р., протокол №3 від 22.03.2021 р., протокол №4 від 26.01.2021 р., Протокол №7 від 24.06.2021 р., протокол №1 від 24.01.2022 р., протокол №12 від 27.12.2022 р.), зустрічі з гарантом, НПП, адміністративним персоналом, здобувачами, засвідчують, що кафедра оновлює ОП, НП, силабуси ОК у частині змістового наповнення, методів навчання і викладання. Під час zoom-зустрічі з НПП з'ясовано, що вони мають можливість оновлювати зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик через підвищення кваліфікації, стажування у вітчизняних ЗВО, участь у Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності університету відбувається за сприяння та функціонування у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка відділу міжнародних зв'язків <https://inter.kpnu.edu.ua/uk/>. Під час zoom-зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що вони обізнані стосовно умов та можливостей, які надаються в межах академічної мобільності. Для здобувачів та науково-педагогічних працівників відкрито доступ до міжнародних інформаційних ресурсів Web of Science, Scopus.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Методика навчання і викладання, що застосовується в рамках ОП, відповідає сучасним вимогам провадження освітнього процесу та дозволяє досягнути програмних результатів навчання та оволодіти загальними та спеціальними компетентностями. Форми і методи навчання базуються на врахуванні студентоцентрованого підходу і принципів академічної свободи. Усім учасникам освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка надається доступна, зрозуміла і повна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ не змогла повною мірою оцінити зміст ОК у системі MOODLE, оскільки доступ, на період роботи ЕГ, був наданий лише до переліку ОК, а не до їх змістового наповнення. Силабуси по ОК різні за формою, об'ємом, змістовим наповненням, що на думку ЕГ ускладнює їх сприйняття. Результати опитувань здобувачів щодо якості освітнього процесу за даною ОП не висвітлено на сайті Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Рекомендації ЕГ: здійснювати постійне оновлення методичного забезпечення та змісту освітніх компонент освітньої програми на основі сучасних практик у галузі географії; активізувати здобувачів до участі у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності; результати опитування здобувачів освіти оприлюднювати на сайті університету.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Методи навчання та викладання на ОП у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, у цілому, відповідають принципам академічної свободи, дозволяють досягти програмних результатів навчання та загальних і фахових компетентностей. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за усіма підкритеріями. Враховуючи цілісність встановлених релевантних фактів і готовність ЗВО до удосконалення, освітня діяльність за цією програмою відповідає Критерію 4 за рівнем В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Формами контрольних заходів у межах ОК за першим (бакалаврським) рівнем є поточний, підсумковий (семестровий контроль) у вигляді заліку або іспиту. Державна атестація за ОП 2021 р. здійснюється у формі атестаційного іспиту і публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України (наказ МОН України № 805 від 16.06.2020 р.), за ОП 2019 р. атестаційного іспиту або публічного захисту кваліфікаційної роботи. Поточний контроль включає усне та письмове опитування, тестові завдання. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем ПРН. Організація підсумкового контролю регулюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>, Здобувачі підтвердили, що вчасно отримують інформацію щодо форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання, реалізують академічну свободу, самостійно обирають тематику курсових і випускних кваліфікаційних робіт. Кожен з видів роботи, виконаних здобувачем, оцінюється згідно зі схемою нарахування балів, критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів через силабуси, підсумковий контроль здійснюється згідно графіків, що забезпечує зрозумілість і прозорість контрольних заходів. Під час карантинних обмежень проведення семестрових іспитів відбувалось згідно Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view з використанням технічних і програмних засобів (MOODLE). В університеті діє рейтингове оцінювання успішності навчальних досягнень здобувачів освіти, що регламентується Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view. Результати рейтингу оприлюдненні на сайті університету <https://monitoring.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/richnyi-reitynh-krashchykh-studentiv-kamianets-podilskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>. У ЗВО є додатковий інструмент контролю, що регулюється Положенням про ректорський контроль навчальних досягнень здобувачів освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/1Cvln2sFo3A4FmsfHuL-m9QVIMwiUTDOC/view>

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Державна атестація за ОП 2021 р. здійснюється у формі атестаційного іспиту і публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України (наказ МОН України № 805 від 16.06.2020 р.), за ОП 2019 р. атестаційного іспиту або публічного захисту кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Інформація про час і місце проведення контрольних заходів розміщена на офіційному сайті. Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>, Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/14M3ig6J7N4vRf9Gf5P95JaztifoazL/view> Повторне складання контрольних заходів можливе за наступних умов: 1) п. 7.10.1 здобувач вищої освіти одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку; 2) п.7.10.2 повторне складання у разі порушення процедури оцінювання. Наявний порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>, однак на ОП прецедентів не було. Комісія з питань академічної доброчесності проводить заходи, де обговорює зі здобувачами шляхи вирішення конфліктних ситуацій, які можуть виникати між учасниками освітнього процесу <https://integrity.kpnu.edu.ua/2023/02/20/zustrichi-z-obhovorennia-shliakhiv-vyrishennia-konfliktnykh-sytuatsij-u-kpnu-tryvaiut/>. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти вони відмітили об'єктивність екзаменаторів, відсутність випадків конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів під час навчання на ОП, що акредитується.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Zoom-зустрічі зі здобувачами під час проведення експертизи, засвідчують, що вони ознайомлені з основними питаннями щодо академічної доброчесності. Інформацію про академічну доброчесність доводять до здобувачів на лекційних і практичних заняттях під час вивчення ОК. Ознайомлення з принципами академічної доброчесності є обов'язковою складовою дисципліни «Основи наукових досліджень». У ЗВО прийнятий Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEng2DvgdaFNACYWUooUL/view>. Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ЗВО з питань дотримання академічної доброчесності закріплені в Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSlMUozdmc2TioxY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=o-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg; Процедурі перевірки на академічний плагіат курсових/дипломних робіт (проектів) <https://drive.google.com/file/d/1LHawsAutpq5Q-bYdY8aAPFYbf4x71VrM/view> ; Методичних рекомендації з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на рівень унікальності (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/1_-7j13UaRr8EO9TN95FkegcmpECfJSn2/view Як засвідчують матеріали зустрічі з представниками структурних підрозділів, відповідальних за матеріально-технічне забезпечення, ЗВО уклав угоду з компанією UNICHEK щодо використання її ресурсів та програмного забезпечення для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату. ЕГ під час проведення зустрічей переконалася, що здобувачі вищої освіти та НПП проінформовані про сутність, процедури та складові академічної доброчесності, а також про процедуру перевірки робіт на академічний плагіат і можливі наслідки за негативного результату такої перевірки. Випадків недотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу не виявлено. У ЗВО проводяться опитування щодо різних аспектів освітнього процесу, у тому числі щодо академічної доброчесності <https://integrity.kpnu.edu.ua/2021/12/22/rezultaty-opytuvannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-shchodo-dotrymannia-akademichnoi-dobrochesnosti-v-kpnu/> Відбуваються заходи щодо популяризації академічної доброчесності <https://integrity.kpnu.edu.ua/2023/02/20/zustrichi-z-obhovorennia-shliakhiv-vyrishennia-konfliktnykh-sytuatsij-u-kpnu-tryvaiut/>

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Внутрішня нормативно-правова база ЗВО в повному обсязі врегулює механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів та питань дотримання академічної доброчесності. Наявна позитивна практика популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП даної ОП. Процес забезпечення

академічної доброчесності базується на наявності внутрішньої нормативної бази ЗВО. Політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Під час зустрічі зі здобувачами освіти, ЕГ було з'ясовано, що вони недостатньо ознайомлені з механізмом перевірки робіт на плагіат та процедурою формування довідки. Повторна перевірка робіт проводиться на платній основі. ЕГ рекомендує призначити відповідальну особу з числа НПП кафедри чи відповідного структурного підрозділу університету для допомоги і контролю перевірки кваліфікаційних та курсових робіт на плагіат. У ЗВО проводяться опитування щодо різних аспектів освітнього процесу, однак лише невелика частина їх результатів є оприлюдненою. Результати опитування повинні бути доступними для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ під час проведення експертизи (за запитом) був наданий доступ лише до переліку ОК у середовищі MOODLE, а не до їх змістового наповнення, що не дозволило проаналізувати зміст поточного та підсумкового контролю.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

При реалізації ОП використовуються усі сучасні освітні практики щодо здійснення контрольних заходів та оцінюванні здобувачів. Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики, а також виходячи із розуміння ЗВО необхідності розвитку контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за ОП забезпечують кваліфіковані науково-педагогічні працівники ЗВО, що дозволяє здійснювати підготовку здобувачів освіти на належному рівні, та забезпечує досягнення визначених програмою цілей та результатів навчання. Підтвердженням кваліфікації НПП, що викладають на ОП, є наявні дипломи про вищу освіту, наукові ступені та атестати про вчені звання. В структурі НПП, науковий ступінь кандидата наук мають 93% викладачів, доктора наук – 36 %, кандидата наук – 57%, не має наукового ступеня Дубінська А. (викл. іноземної мови). Серед НПП, що забезпечують викладання на ОП 36% не мають вченого звання. Також з таблиці 2 звіту самооцінювання, переконаємося, що у викладачів відсутні наукові праці, що індексуються в наукометричній базі Scopus та Web of Science. Не всі науково-педагогічні працівники, що залучені до викладання дисциплін за ОП, мають достатню кількість публікацій відповідності до предметної області навчальних дисциплін, (Касіяник І., «Картографія з основами топографії», Придеткевич С. «Світове господарство»), деякі з них датовані 2012 р.. У Скавронського О, канд. наук, викл. фізичного виховання публікації відсутні. Викладачі ОП «Географія» долучаються до різноманітних онлайн-курсів, що засвідчено сертифікатами. В останні роки ряд працівників пройшли наукові стажування (Гарбар В., Касіяник І., Лісовський А. ін.) <https://geo.kpnu.edu.ua/sertyfikaty-pro-rivnyshchennia-kvalifikatsii-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-kafedry/> Експертною групою рекомендовано посилити публікаційну активність НПП у відповідності до тематики освітніх компонентів й таких, що індексуються в наукометричній базі Scopus та Web of Science. Результати власних наукових досліджень рекомендувати здобувачам та у переліку використаних джерел робочих програм/силабусів. Посилити проходження стажувань у закордонних ЗВО, у тому числі з використанням дистанційних технологій.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору викладачів є чіткою та прозорою здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту» та регламентується Порядком проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка <https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>. Оголошується конкурс на заміщення вакантних посад у спеціальному розділі на офіційному веб-сайті університету.

Згідно п.2.8. згадуваного Положення конкурсний відбір для заміщення посади НПП рекомендовано оголошувати не пізніше, ніж через два місяці після набуття нею статусу вакантної та не раніше, ніж за три місяці до закінчення нею дії трудового договору (контракту), з особою яка обіймає цю посаду. Під час обрання на посаду за конкурсом чи укладання трудового договору з НПП враховуються результати викладача за рейтингом наукової діяльності, результати підвищення кваліфікації та відповідність діяльності викладача Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, про що підтверджено в процесі зустрічі експертної групи з начальником відділу кадрів. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати провести заняття. Кандидатури претендентів попередньо обговорюються на засіданні кафедри в їх присутності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців у ЗВО проводиться згідно з «Положенням про зв'язки з роботодавцями та сприяння працевлаштуванню випускників Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»; Положенням про Раду роботодавців у К-ПНУ. <https://drive.google.com/file/d/1SvpQ3-Ch7mUeRKUSmY5MQqKPVNipEjRQ/view> Реалізація співпраці із роботодавцями в межах ОП здійснюється через організацію круглих столів, конференцій, семінарів, виробничих практик, екскурсій. Підтверджено зустрічі із фахівцями в сфері регіонального розвитку активного туризму Подільського регіону та інтеграцію його компонентів у господарські системи територіальних громад <https://geo.kpnu.edu.ua/2022/02/08/roboza-zi-stejkkholderamy-truvaie/>; (А. Павловський (НЗ «Кам'янець», М. Дребет (НПП «Подільські Товтри»), визначення пріоритетів підготовки фахівці в географічній сфері <https://geo.kpnu.edu.ua/2019/12/05/cherhova-zustrich-iz-stejkkholderamy/> ін. що робота з роботодавцями введеться на достатньому рівні. Окремі здобувачі проходять практику в установах, що є потенційними роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У Звіті самооцінювання зазначено, що відповідно до тематики освітніх компонентів ОП «Географія» та до їх реалізації запрошуються представники Кам'янець-Подільської міської ради, співробітники природних парків, заповідників тощо. До прикладу, відкрита лекція ст. викладача С. Придеткевича із дисципліни Загальне землезнавство на тему «Вода в атмосфері. Туман. Хмари. Опади» проходила за участі В. Циганка (голови метеостанції м. Кам'янець-Подільський); відкрите заняття з геології за участі С. Яворського ін. Проте, в процесі роботи експертна група переконалася, що робота з роботодавцями зорієнтована, передусім, на вдосконалення освітніх програм, розробки тематики курсових та кваліфікаційних робіт, визначення завдань навчальних та виробничих практик. Експертна група рекомендує посилити залучення фахівців для проведення гостьових тематичних та бінарних лекцій; запрошувати фахівців-практиків для ведення занять за окремими освітніми компонентами чи їх темами.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО сформована система професійного розвитку викладачів, що відповідає їх потребам та інтересам. Професійний розвиток науково-педагогічних працівників здійснюється шляхом підвищення кваліфікацій в Україні та за кордоном і регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/1IZ4KE8w86bpEofMrrdxohPLFrFL_G8H/view) Позитивним є те, що У Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка реалізується проєкт «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ» як елемент системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що сприяє професійному зростанню викладача. (<https://nmz.kpnu.edu.ua/proiekt-shkola-profesijnoho-rozvytku-vykladachiv-k-pnu/>). На сьогодні, НПП, що викладають на ОП «Географія» бакалаврського рівня вищої освіти не залученні до роботи «Школи професійного розвитку викладача».

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ЗВО передбачені фінансові заохочення за наукові публікації в журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Здійснюються заохочення (преміювання) за написання посібників та підручників. ЗВО усіляко сприяє у підвищенні кваліфікацій та проходженні стажувань науково-педагогічних працівників.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП, які задіяні до реалізації ОП «Географія», мають достатню академічну та професійну кваліфікацію, що забезпечує досягнення програмних результатів навчання. Конкурсний відбір НПП в ЗВО здійснюється згідно прозорої публічної процедури. Роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу. В ЗВО функціонує система морального та матеріального заохочення НПП. Реалізується проект «Школа професійного розвитку викладача», що дає можливість вдосконалювати викладацьку майстерність викладача, сприяти його професійному розвитку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У НПП, що викладають на ОП «Географія» відсутні публікації, що індексуються в наукометричній базі Scopus та Web of Science. Експертною групою рекомендовано: підвищити публікаційну активність НПП у відповідності до тематики освітніх компонентів. Результати власних наукових досліджень рекомендувати здобувачам та у переліку використаних джерел робочих програм й силабусів. Посилити проходження стажувань у закордонних ЗВО, у тому числі з використанням дистанційних технологій. Долучитися до роботи «Школи професійного розвитку викладача» у К-ПНУ імені Івана Огієнка, викладачам, які забезпечують реалізацію освітнього процесу на ОП «Географія». Запрошувати фахівців-практиків для ведення занять за окремими освітніми компонентами чи їх темами.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За результатами аналізу сильних та слабких сторін Критерію 6, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить недоліки, які не є суттєвими та підлягають виправленню. Освітній процес за ОПП забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, що дозволяє здійснювати підготовку здобувачів освіти на належному рівні, та забезпечує досягнення визначених програмою цілей та результатів навчання. ЗВО забезпечує прозору та об'єктивну процедуру відбору НПП, а також стимулює розвиток їх професійної майстерності. Проте, публікації відповідно профілю окремих дисциплін потребують оновлення, викладачам слід підвищити публікаційну активність у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, а також до проведення занять зі здобувачами ОП слід активніше залучати професіоналів-практиків.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічних ресурсів та аналізу щодо їх відповідності до ПРН кожної дисципліни, експертна група дійшла висновку, що ЗВО, природничо-економічний факультет та кафедра географії та методики її викладання мають достатню матеріально-технічну базу для забезпечення потреб здобувачів вищої освіти під час навчального процесу, проведення наукових досліджень та дозволяють досягти визначених цілей та програмних результатів. Це забезпечується двома спеціалізованими лабораторіями - «Картографії та ГІС-моделювання», «Прикладної географії та геотуризму», які обладнані необхідними приладами та інструментами, картографічним обладнанням (зокрема БПЛА); комп'ютерними класами, що забезпечують роботу з вільними доступом до програмного забезпечення QGIS (безкоштовною версією); лекційними та навчальними аудиторіями, які обладнані мультимедійними пристроями. Кафедра географії та методики її викладання забезпечує здобувачів освіти необхідним обладнанням для навчального процесу, проходження практик та проведення власних досліджень: наявне туристичне спорядження (спальники, каремати, палатки, туристичні транспортні засоби, обладнання для спортивного туризму), персональні набори інструментів для роботи із гірськими породами, колекції мінералів та гірських порід. Бібліотека має доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, а також до близько 50 інших іноземних та вітчизняних електронних баз даних. Усі необхідні навчальні та нормативні матеріали знаходяться у вільному, для здобувачів вищої освіти та співробітників університету, доступі у бібліотеці (<https://library.kpnu.edu.ua/>), яка представлена як у фізичному, так і віртуальному форматах. Надається також вільний доступ до електронного архіву-репозитарію (<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/>) та електронного каталогу (<https://library.kpnu.edu.ua/ufd/>). ЗВО забезпечує покриття Інтернет мережею навчальні аудиторії, лабораторії та бібліотеку. У зв'язку із значною товщиною стін будівлі ЗВО, неможливо забезпечити єдину Інтернет-мережу, яка б покривала увесь навчальний заклад, тож ЗВО забезпечує доступ до Інтернету через Wi-Fi роутери, які знаходяться в навчальних аудиторіях, спеціалізованих лабораторіях та бібліотеці.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час проведення експертизи, експертна група встановила, що доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури (зокрема до бібліотеки, лабораторій, комп'ютерних класів, читальних залів) та інформаційних ресурсів ЗВО, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП, є безоплатним. Здобувачі освіти у своїй дослідницькій діяльності можуть використовувати прилади, інструменти та спорядження, що наявне на кафедрі географії та методики її викладання. Усі здобувачі освіти мають доступ до системи MOODLE. Проте, експертній групі не було надано коректного доступу до цієї системи, тож стверджувати про наявність у ній усіх необхідних навчальних матеріалів ми не можемо. Також здобувачі освіти мають можливість безкоштовно перевіряти свої наукові роботи на наявність запозичених частин тексту за допомогою онлайн-сервісу «Unicheck». На запит ЕГ було надано довідки перевірки курсових робіт генеровані системою «Unicheck».

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічної бази, експертна група пересвідчилась, що ЗВО забезпечує належне утримання приміщень та обладнання; надає послуги якісного харчування; забезпечує права здобувачів вищої освіти на безпечні умови навчання та праці. Гуртожитки ЗВО мають комфортні умови для проживання здобувачів вищої освіти. В кожному навчальному корпусі є обладнанні укриття, налагоджена система оповіщення та оприлюднені плани евакуації. Медичне обслуговування здобувачів освіти здійснюється у медпункті університету. Для виявлення потреб здобувачів освіти, у ЗВО проводяться ряд анонімних опитувань (<https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannya/ankety/>), результати яких оприлюднюються на веб-сайті навчально-методичного центру забезпечення якості освіти К-ПНУ імені Івана Огієнка (<https://nmz.kpnu.edu.ua/pryrodnycho-ekonomichnyj/>). Рекомендуємо оприлюднювати зведені аналітичні матеріали про результати опитувань здобувачів освіти, що навчаються за ОП кафедри власне на її веб-сайті. Також наразі у вільному доступі відсутня інформація щодо врахування результатів проведених опитувань. Кількість анкетувань, що проводяться у ЗВО, є доволі великою. Здобувачі освіти повідомили, що це загалом знижує їхню зацікавленість у проходженні запропонованих опитувань.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Організаційна підтримка здобувачів освіти здійснюється через адміністрацію факультету, науково-педагогічних працівників, кураторів академічних груп, представників органів студентського самоврядування та профкому студентів, аспірантів і докторантів. Інформаційна підтримка забезпечується функціонуванням офіційного сайту ЗВО, факультету, кафедри географії та методики її викладання, сторінками ЗВО та факультету у соціальних мережах. Діяльність відділу профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету (<https://proforient.kpnu.edu.ua/>) та соціально-психологічної служби (<https://sps.kpnu.edu.ua/>) спрямовані на забезпечення консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти. Також соціальну підтримку здійснюють студентський сенат (<https://ssg.kpnu.edu.ua/>) та профком студентів, аспірантів та докторантів К-ПНУ (<https://profkom.kpnu.edu.ua/>), зокрема через надання фінансової підтримки під час складних життєвих обставин. Освітня підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується діяльністю Навчально-методичного центру забезпечення якості освіти (<https://nmz.kpnu.edu.ua/>), відділу наукової роботи (<https://science.kpnu.edu.ua/>), відділу міжнародних зв'язків (<https://inter.kpnu.edu.ua/uk/>), відділу фандрайзингу (<https://fund.kpnu.edu.ua/>), бібліотеки (<https://library.kpnu.edu.ua/>). Підвищення рівня володіння іноземними мовами забезпечує Лінгвістичний центр (<https://lc.kpnu.edu.ua/>). У ЗВО діють спортивні секції та різнопрофільні гуртки: ораторський клуб, школа екскурсовода, читачький клуб «Анжеліка і книжки», танцювальний ансамбль «Горлиця», команди черлідерів, театральні студії «Елевсія» та «Естель». На базі кафедри географії та методики її викладання діють 2 проблемні групи («Проблеми палеогеографії Поділля», «Сучасні аспекти методики викладання географії») та 2 наукові гуртки (Краєзнавчо-туристичний гурток «ТУМАЛТ», «ГІС-технології в географії»). Комунікація здобувачів вищої освіти із викладачами здійснюється як в офлайн так і в онлайн-форматах (через систему MOODLE, соціальні мережі). За потребою, здобувачі освіти можуть звернутися за телефоном довіри (038 493 05 13), скористатися скринькою довіри (<https://kpnu.edu.ua/telefon-doviry/>), звернутися до ректора під час щомісячних неформальних зустрічей (безпосередньо під час зустрічі або заповнивши анонімну Google форму <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdTI8Ky-stkknT63zdL89WfuLzSn7rkreZ5hUjno-yxlOB-Cw/viewform?fbclid=IwAR1TKGkxHUXj1Al5Dcu0915RPvANhq2YWBfM4DEmIjKpmhobxm2GpIM5nQ4&gclid=7628>). Результати систематичних опитувань, свідчать про високий рівень задоволеності здобувачів освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою ЗВО. Експертною групою рекомендовано для введення занять за умови навчання в дистанційних умовах застосовувати єдину онлайн-платформу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За ОП «Географія» відсутні випадки організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами. Водночас, у К-ПНУ імені Івана Огієнка створений ряд нормативних документів (Правила прийому до К-ПНУ (<https://vstup.kpnu.edu.ua/pravylya-pryjomu/>), Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>), Положення про організацію інклюзивного навчання в К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/1S_n8rUhGwen4huhZfWjQeJKGzc4LpiF5/view), Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та інших особам з числа мало мобільних груп населення в К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/10ogst3fOoicX41H31RHgf8InVMpaWtfd/view>), Стратегія розвитку К-ПНУ на 2020-2030 рр. (<https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjyibwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>)), що регулюють умови реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, зокрема: надається можливість здобувати освіту за індивідуальним графіком навчання; інформація, необхідна для навчання, адаптується до формату, доступного для здобувача освіти; здійснюється супровід (надання допомоги) для маломобільних груп населення протягом усього періоду відвідування ЗВО (як навчальних корпусів, так і гуртожитків) тощо. У ЗВО сформована база інфраструктурою для забезпечення безбар'єрного доступу до освітнього процесу: навчальні корпуси обладнані пандусами, кнопками виклику персоналу, широкими проходами та безпороговими дверними отворами. В навчальних корпусах ЗВО відсутні ліфти (навчання для осіб із особливими освітніми потребами здійснюється на перших поверхах); офіційні веб-сайти ЗВО, факультету та кафедри не доступні для осіб із порушеннями зору; вбиральні не є доступними для маломобільних груп населення.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи, експертна група переконалась, що протягом реалізації ОП «Географія» конфліктних ситуацій, включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, не виникало. Водночас, у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентують ряд нормативних документів: Статут К-ПНУ (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1mSgolhpXhjS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>), Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1x9fQX5YFxfZITVlBx69aGGQrHuFXVVPc/view>), Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSlMUozdmc2TioXy3MzMS1hbJlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=o-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg), Кодекс академічної доброчесності К-ПНУ (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL/view>), Антикорупційна програма (https://drive.google.com/file/d/1w2KzW6tUHDT7HezvifmlUzEW9F6_VnGG/view), План заходів із запобігання й протидії корупції та отримання неправомірної вигоди в 2022 році (https://drive.google.com/file/d/13E_fnGtTjs2mO3WZjn5ZJaImwWZ37DXp/view). На сайті університету оприлюднена інформація щодо процедури повідомлення про факти дискримінації, утисків, булінгу, сексуальних домагань та інших проявів неетичної поведінки (<https://integrity.kpnu.edu.ua/korysni-poklykannia/>). Серед здобувачів вищої освіти проводилось опитування щодо проявів булінгу, сексуальних домагань, утисків, гендерної нерівності, дискримінації та конфліктних ситуацій (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1AHAEYv1DRAx2c5DMNY3HiVqgFP9gFKir/edit?rtpof=true&sd=true>). Органи студентського самоврядування, профспілкова організація студентів, аспірантів та докторантів К-ПНУ імені Івана Огієнка разом із юридичним відділом К-ПНУ імені Івана Огієнка долучаються до забезпечення вирішення конфліктних ситуацій та відстоювання прав здобувачів вищої освіти. В той же час, здобувачі вищої освіти обізнані у вище перелічених нормативних документах, розуміють механізми та алгоритми вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною ОП є достатня матеріально-технічна база, яка забезпечує потреби здобувачів освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість безкоштовно перевіряти курсові та кваліфікаційні роботи у системі Unicheck. Соціально-психологічна служба є дієвою та надає свої послуги у офлайн та онлайн форматах, як здобувачам вищої освіти, так і навчально-педагогічному персоналу. У К-ПНУ імені Івана Огієнка, розроблений та впроваджений ряд нормативних документів, що регулюють процес вирішення конфліктних ситуацій. Функціонує електронна скринька довіри та оприлюднена інформація щодо процедури повідомлення про факти дискримінації, утисків, булінгу, сексуальних домагань та інших проявів неетичної поведінки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендуємо: розробити доступні, для осіб із порушенням зору, версії офіційних сайтів. Для покращення якості освітньої програми рекомендовано розглянути можливість закупівлі спеціалізованого програмного забезпечення (наприклад, QGis, ArcGis). Результати анкетування необхідно оприлюднювати на сайті ЗВО, оскільки вони повинні бути доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 7, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить деякі недоліки, які підлягають виправленню, зокрема в аспекті покращення матеріально-технічної бази ЗВО, систематизації проведення опитувань і впровадження їх результатів у навчальний процес.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У К-ПНУ імені Івана Огієнка процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>); Положенням про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExigGLi6d/view>); Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>). Згідно Положенню про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, моніторинг ОП здійснюється щорічно (не частіше одного разу на рік, але не рідше ніж раз на повний курс навчання за цією освітньою програмою) на локальному та загальноуніверситетському рівні. Відповідальність за проведення локального моніторингу покладається на гаранта ОП та завідувача кафедри (п.б.1), результати локального моніторингу не менш ніж раз на рік обговорюються на засіданнях кафедри, ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості освіти та вчентій раді відповідного структурного підрозділу. Організацію та проведення загальноуніверситетського моніторингу ОП здійснює навчально-методичний центр забезпечення якості освіти К-ПНУ імені Івана Огієнка (<https://nmz.kpnu.edu.ua/>). Моніторинг і перегляд освітніх програм здійснюється за участю науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, органів студентського самоврядування, випускників, роботодавців, експертів галузі, фахівців-практиків та інших зацікавлених сторін. Перегляд ОП «Географія» здійснювався щорічно в 2019 р., 2020 р., 2021 р. Останній перегляд ОП здійснювався у 2021 н.р. Наразі відсутня інформація про проходження загальноуніверситетського моніторингу ОП «Географія» у 2022 році (<https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/monitorynh-osvitnikh-prohram/monitorynh-osvitnikh-prohram-fakultetiv/>), проте на сайті кафедри географії та методики її викладання оприлюднений проєкт ОП «Географія» 2022 р. (<https://drive.google.com/file/d/12ndOIZaaSI-XtX6baYelodoglo4MiLH/view>), пропозиції стейкхолдерів та відповіді щодо внесення чи невнесення зміни до проєкту ОП «Географія» 2022 року (<https://drive.google.com/file/d/1ziDovt7SvZSEhR3cMQFV21GtgMl5UvfH/view>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо залучаються до процесу моніторингу, перегляду ОП та процедур забезпечення її якості. У ЗВО впроваджена система проведення опитувань (<https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/ankety/>) здобувачів освіти, де вони анонімно можуть висловити свої думки щодо якості освіти, рівня викладання тощо, а також внести пропозиції до ОП. Результати анкетувань (<https://nmz.kpnu.edu.ua/prugodnycho-ekonomichnyj/>) враховуються робочою групою під час внесення змін та вдосконалення ОП, до прикладу, було враховано пропозицію здобувачів освіти щодо збільшено обсягу кредитів, відведених для підготовки кваліфікаційної роботи (<https://docs.google.com/document/d/1ye5WiPXw8ggBdH2tZ-h4yrFZerqAYLrH/edit>). Здобувачі вищої освіти долучаються до процесу обговорення проєкту ОП на засіданнях кафедри географії та методики її викладання (<https://docs.google.com/document/d/1Q3NfoBaibod-eH-R1dk5ePqs5NNiT5aa/edit>). Органи студентського самоврядування можуть ініціювати пропозиції щодо внесення змін до ОП або їх удосконалення (<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExigGLi6d/view>), долучатися до обговорення проєкту ОП, висловлювати позицію студентів щодо ОП, вносити пропозиції щодо її покращення під час засідання кафедр

(<https://docs.google.com/document/d/1CsX77ZvXHEmcXhoBgo2nSu8mN9lJFhnc/edit>), ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти та вченої ради факультету (<https://pef.kpnu.edu.ua/sklad-vchenoi-rady/>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці долучаються до перегляду ОП. Дребет М.В. - заступник директора НПП «Подільські Товтри» з наукової роботи, Павловський А.С. - туроператор, професійний гід, Федчук Р.І. - Голова міської федерації спортивного туризму м.Кам'янець-Подільський, Тимчук А.С.- Селищний голова Староушицької ТГ, внесли пропозиції до проекту ОП «Географія» 2022 року (<https://drive.google.com/file/d/1ziDovt7SvZSEhR3cMQFV21GtgMl5UvfH/view>). Також, пропозиції Андрія Павловський – наукового співробітника національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець», координатора ГО «Гільдія екскурсодів Кам'янець-Подільського» та Дребета Михайла - керівника наукового відділу НПП «Подільські Товтри», щодо удосконалення підготовки здобувачів вищої освіти до самостійної ініціативної діяльності у сфері географії на юридичній основі ФОП, були враховані та в подальшому впроваджені до освітнього процесу (https://docs.google.com/document/d/1NU_gkVxkrRMFQcXuQOQprIYibOfZuzin/edit). У ЗВО щорічно проводиться опитування роботодавців (<https://proforient.kpnu.edu.ua/formy-opytuvannia/>), проте роботодавці, з якими співпрацює кафедра географії та методики її викладання, майже не долучаються до його проходження (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/15nWhNEZVxXJofl1-g5rX1ApNwJDh2nFz/edit#gid=859998104>). Задля налагодження співпраці та координації підготовки фахівців відповідно до вимог потенційних роботодавців, були укладені низка угод та договорів - <https://geo.kpnu.edu.ua/praktyka/dohovory-na-provedennia-praktyky-studentiv/>. Ще однією формою співпраці кафедри географії та методики її викладання із роботодавцями, задля врахування їх інтересів є щорічне проведення науково-практичних конференцій, семінарів та інших заходів, на яких обговорюються нові тенденції розвитку географії та можливостей професійної діяльності випускників ОП (<https://geo.kpnu.edu.ua/2023/01/23/seminar-spilna-proektna-diialnist-ta-umovu-ii-realizatsii/>). Також відбуваються особисті зустрічі гаранта ОП із роботодавцями, під час яких відбувається обговорення необхідних змін для підвищення якості навчальних курсів (<https://geo.kpnu.edu.ua/2021/02/26/obhovorennia-zi-stejkkholderamy-naukovomu-spivrobitnykamy-npp-podilski-tovtry-opp-106-heohrafiia/>). Роботодавці, схвально відгукуються про ОП «Географія» та підтверджують високий рівень підготовки здобувачів вищої освіти. Водночас, вони рекомендують, під час навчального процесу, акцентувати увагу на вивченні природозаповідної галузі та економічної грамотності.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У К-ПНУ імені Івана Огієнка діє відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету (<http://proforient.kpnu.edu.ua>), який збирає та аналізує інформацію щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників Університету. У 2017-2018 році даний відділ проводив моніторинг працевлаштування випускників, надалі такий моніторинг не здійснювався, тож рекомендуємо відновити таку практику та проводити моніторинг працевлаштування випускників щорічно. На веб-сайті відділу профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету надається інформація щодо актуальних вакансій (<https://proforient.kpnu.edu.ua/bank-vakansii/>), ведеться рубрика «Видатні випускники» (інформація про випускників за ОП «Географія» наразі відсутня - <https://proforient.kpnu.edu.ua/pryrodneycho-ekonomichnyj-fakultet/>), а також є можливість розмістити власне резюме (<https://proforient.kpnu.edu.ua/bank-reziume/>). Відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету також проводить роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти і випускників щодо нормативно-правових актів з питань державного регулювання зайнятості та трудових відносин. В ЗВО існувала «Асоціація випускників», проте наразі вона не діє. Кафедра географії та методики її викладання залучає своїх випускників до щорічного заходу, який проводиться на базі туристичного гуртка «Тумалт» - «Закриття туристичного сезону» (<https://geo.kpnu.edu.ua/fotohalereia/>)

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У К-ПНУ імені Івана Огієнка, реалізація Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>) здійснюється шляхом проведення ряду основних заходів (до прикладу, щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками, використання інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом, проведення моніторингу думки здобувачів вищої освіти з питань якості організації освітнього процесу тощо), які дозволяють виявляти та реагувати на недоліки ОП. На запит експертної групи, нам надали доступ до системи MOODLE, проте він виявився некоректним, тому ми не можемо стверджувати про наявність та частоту оновлення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін. Водночас, силибуси навчальних дисциплін представлені на веб-сайті кафедри (<https://geo.kpnu.edu.ua/sylabusy/>), а зміст ОП «Географія» було приведено у відповідність до вимог стандарту вищої освіти (внесення змін відображено протоколом №3 кафедри географії та методики її викладання <https://docs.google.com/document/d/1uoTxj3UIBJQTWZnd1ea-f1YCGsXntuLg/edit>)

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Географія» є первинною. Водночас, були частково враховані пропозиції та рекомендації, надані під час акредитацій інших освітніх програм кафедри, факультету та ЗВО. Зокрема: автоматизовано процедуру вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін через систему MOODLE, утворено каталог вибіркових дисциплін (<https://drive.google.com/file/d/1AJYic1dTE3NH1P9KNHwM-FcHRM85OWts/view>), проводяться заходи щодо підвищення обізнаності учасників освітнього процесу в питаннях академічної доброчесності (<https://geo.kpnu.edu.ua/tematychni-zakhody/>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В К-ПНУ імені Івана Огієнка сформована культура якості, що сприяє постійному вдосконаленню ОП та освітньої діяльності за цією програмою. В ЗВО діє Навчально-методичний центр забезпечення якості освіти (<https://nmz.kpnu.edu.ua/>) - структурний підрозділ, який є основою п'яти рівневої системи забезпечення якості освіти та відповідає за координування організації освітнього процесу, його відповідність стандартам вищої освіти та Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Експертна група переконалась, що учасники академічної спільноти долучаються до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП через обговорення: результатів опитувань здобувачів освіти (зокрема щодо рівня викладання навчальних дисциплін); відповідності ОП вимогам ринку праці; освітнім потребам та інтересам здобувачів на засіданнях кафедри географії та методики її викладання. Також НПП беруть участь у тренінгах, курсах, стажуваннях з метою отримання нових знань, для їх подальшої апробації у ОП (<https://geo.kpnu.edu.ua/sertyfikaty-pro-pidvyshchennia-kvalifikatsii-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-kafedry/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Здобувачі вищої освіти, представники самоврядування та роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду освітньої програми. В Університеті сформована культура якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Протягом останніх п'ять років не був проведений моніторинг працевлаштування випускників університету. Рекомендуємо здійснювати моніторинг працевлаштування випускників за освітньою програмою «Географія». Рекомендуємо відновити діяльність «Асоціації випускників».

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 8, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить недоліки, які не є суттєвими та підлягають виправленню. Зокрема, в аспекті моніторингу працевлаштування випускників та поширенню інформації на офіційних веб-сайтах підрозділів ЗВО щодо їх кар'єрного зростання.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка є чіткими, зрозумілими та визначаються, оприлюдненими на офіційному сайті К-ПНУ імені Івана Огієнка, документами: Статутом Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1mSgolphxhjS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>); Правилами внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcGoCMy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>); Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>); Колективним договором між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників К-ПНУ на 2021-2023 рр. (<https://drive.google.com/file/d/1Vmm2Wa6why79MXDiK2Khur9aA7q8Nnv2/view>); Змінами та доповненнями №1 до Колективного договору між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2021-2023 роки (<https://drive.google.com/file/d/182JUvvr4taFZz7C7F8vTYAgbr8HODdL3/view?usp=sharing>). На сайті Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка в розділі «Публічна інформація» міститься вся необхідна інформація щодо організації освітнього процесу (<https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньо-професійної програми «Географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2022 року, пропозиції стейкголерів та результати їх урахування оприлюднені на сайті кафедри географії та методики її викладання у розділі «Освітній процес» (<https://drive.google.com/file/d/1QpAhsCyh743vQeaN-4d-XDrDIIdMCJNSs/view>; <https://drive.google.com/file/d/1ziDovt7SvZSEhR3cMQFV21GtgMl5UvfH/view>). Під час акредитаційної експертизи експертна група встановила, що процес оприлюднення Проекту ОП на офіційному веб-сайті кафедри та отримання зауважень, пропозицій від стейкголерів триває два місяці (з жовтня по грудень). Протягом цього часу, усі зацікавлені сторони можуть подати свої пропозиції до ОП через гугл-форму (https://docs.google.com/forms/d/1Y78v1KSf66JS5Y9ySrFG3Y-opTLi8h9A4AQI9cNqOhQ/viewform?fbclid=IwARoobUJEzRaKTYTnWiLSRAVY6smPhBDE4CYAbJ2BRVq67pzeiSSOZGdfw&edit_requested=true), яка розміщена у розділі «Освітній процес». Після закінчення громадського обговорення, на сайті кафедри оприлюднюються таблиця пропозицій стейкголерів до проекту ОП, а також відповідь проектною групою на пропозицію із обґрунтуванням внесення або невнесення змін в освітню програму (<https://drive.google.com/file/d/1ziDovt7SvZSEhR3cMQFV21GtgMl5UvfH/view>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітньо-професійна програма «Географія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що запропонована кафедрою географії та методики її викладання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка оприлюднена у відкритому доступі на сайті ЗВО: <https://kpnu.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-bakalavr/>, https://drive.google.com/file/d/1-eWOjswwMRo29_aEoPnzWoEOUkqlonh7/view. На сайті ЗВО також оприлюднено ОП за 2020, 2019, 2018 роки (<https://drive.google.com/file/d/1FaDrFiMkVrGoqtxkS5U98IzXoKuZyامل/view>, <https://drive.google.com/file/d/1bcPuvyoGogU6U-G4l6zMz4Xea-cicj/view>, <https://drive.google.com/file/d/1UdyHZxiCH9mq6fsq7FHWdGfBJSQdVWvc/view>), що підтверджує процес неперервного аналізу та перегляду ОП. У освітній програмі відображено загальну інформацію, мету, загальні та фахові компетентності, перелік освітніх компонент, програмні результати навчання, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Обсяг оприлюдненої інформації про освітню програму є достатнім для інформування усіх зацікавлених сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими і доступними. Проект ОП «Географія» 2022 року, пропозиції стейкголерів та результати їх урахування були оприлюднені на офіційному веб-сайті кафедри географії та методики її викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті кафедри географії та методики її навчання відсутні робочі програми освітніх компонентів за ОП «Географія». Рекомендуємо оприлюднити робочі програми на офіційному веб-сайті. Результати анкетування необхідно оприлюднювати на сайті ЗВО, оскільки вони повинні бути доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 9, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить недоліки, які підлягають виправленню, зокрема щодо оприлюднення результатів анкетувань у відкритому доступі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Яроменко Оксана Володимирівна

Члени експертної групи

Льїна Ольга Вікторівна

Гнатюк Світлана Сергіївна